

Lieta C-429/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 5. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Oberlandesgericht Koblenz (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 14. maijs

Pieteicēja un sūdzības iesniedzēja:

Remondis GmbH

Atbildētāja un atbildētāja pamata lietā

Abfallzweckverband Rhein-Mosel-Eifel

Pamatlietas priekšmets

Publiski līgumi – Līgumslēdzēju iestāžu sadarbība veicot atkritumu apsaimniekošanu – Jautājums par to, kādus nosacījumus šādai sadarbībai ir jāizpilda, lai uz to neattiektos Eiropas publiskā iepirkuma tiesību aktu darbības joma

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK 12. panta 4. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbība pastāv jau tad, kad līgumslēdzēja iestāde, kas ir atbildīga par atkritumu apsaimniekošanu tās teritorijā, ar valsts tiesībām tai noteiktu apsaimniekošanas uzdevumu, kura izpildei

ir nepieciešamas vairākas darbības, nepilda pilnībā pati, bet gan pilnvaro citu, no tās neatkarīgu līgumslēdzēju iestādi, kas arī ir atbildīga par atkritumu apsaimniekošanu savā teritorijā, veikt vienu no nepieciešamajām darbībām par atlīdzību?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.), 12. panta 4. punkta a) un c) apakšpunkts, 33. apsvēruma

Atbilstošās valsts tiesību normas

Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen [Likums par konkurences ierobežojumu novēršanu] (turpmāk tekstā – “GWB”), 108. panta 6. punkts, 135. panta 1. punkta 2) apakšpunkts

Rheinland-pfälzisches Landesgesetz über die kommunale Zusammenarbeit [Reinzemes–Pfalcas Reģionālais likums par pašvaldību sadarbību] (turpmāk tekstā – “KomZG”)

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *Remondis GmbH* ir privāts uzņēmums, kas sniedz atkritumu apstrādes pakalpojumus. *Abfallzweckverband Rhein-Mosel-Eifel* [Reinas–Mozeles–Eifeles atkritumu apsaimniekošanas mērķapvienība] ir līgumslēdzēja iestāde Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 1. un 4. apakšpunkta izpratnē. To dibināja Meienes–Koblencas [*Mayen-Koblenz*] un Kohemes–Celles [*Cochem-Zell*] pašvaldības, kā arī Koblencas pilsēta, kas saskaņā ar valsts tiesībām ir atbildīga par tās teritorijā radīto atkritumu apsaimniekošanu, šī uzdevuma pildīšanai.
- 2 Kompetentās mērķapvienības teritorijā katru gadu rodas aptuveni 50 000 Mg par galīgiem atkritumiem dēvēti, pārsvarā no mājsaimniecībām nākuši jaukti sadzīves atkritumi. Tie ir atkritumi, kas ideālā gadījumā nesatur vispār vai satur nelielu daudzumu pārstrādājamu vielu. Atkritumu apglabāšanas vai pārstrādes veids, ko pieļauj valsts tiesību akti, ir apglabāšana poligonā, pirms kuras tomēr noteikti ir jāveic pamatīga pirmapstrāde mehāniski bioloģiskā atkritumu apsaimniekošanas iekārtā (turpmāk tekstā – “MBA”). Šīs pirmapstrādes laikā tiek nošķirti vērtīgi materiāli un atkritumi ar augstu siltumspēju, pēc iespējas likvidētas piesārņojošas vielas un būtiski samazināta organisko atkritumu bioloģiskā aktivitāte.
- 3 Mērķapvienībai nav sava MBA. Aptuveni 80 % mērķapvienības teritorijā radīto galīgo atkritumu mērķapvienības uzdevumā apsaimnieko privāti uzņēmumi. Par atlikušajiem 20 % mērķapvienība ar Neivīdas [*Neuwied*] apgabalu, kas arī ir līgumslēdzēja iestāde Direktīvas 2014/14 2. panta 1. punkta 1. apakšpunkta

izpratnē un ir atbildīga par tā teritorijā radīto atkritumu apsaimniekošanu, noslēdza vienošanos, ar kuru mērķapvienībai tiek atļauts atlikušos 20 % apsaimniekot Neivīdas apgabala *MBA*. Ar vienošanos tostarp ir noteikts piegādāto atkritumu paredzamais daudzums (aptuveni 10 000 Mg/gadā), nolīgta atlīdzība par atkritumu apstrādi (100 EUR/Mg), vienošanās termiņš un iespēja to pagarināt, jautājumi par atbildību un lojālas sadarbības pienākums. Turklāt Neivīdas apgabals gadījumā, ja darbības pagaidu traucējumu dēļ tā *MBA* nav iespējams apstrādāt galīgos atkritumus, apņemas slēgt vienošanās ar citu iekārtu operatoriem, lai tie šādā gadījumā īslaicīgi pārņemtu galīgo atkritumu apstrādi. Neivīdas pašvaldība ir izpildījusi šo pienākumu, tomēr līdz šim tai nekad nav bijis jāizmanto citu iekārtu kapacitātes.

- 4 Turklāt vienošanās 2. panta 3. punktā ir iekļauts noteikums, saskaņā ar kuru mērķapvienība piekrīt pārņemt noteiktus ieguves rūpniecības atkritumu daudzumus, nepārsniedzot 3 000 Mg gadā, kas radušies Neivīdas apgabala teritorijā. Daudzumi, kas pārņemami no mērķapvienības, ir atkarīgi no tās darbības spējām un par tiem puses vienojas, ņemot vērā savstarpējās intereses.
- 5 [Mērķa] vienošanās partneri ir vienprātīgi par to, ka 2. panta 3. punkts ir paziņojums par nodomu, kas, pamatojoties uz Neivīdas apgabala pašreizējās faktiskas vajadzības trūkuma, no vienas puses, un mērķapvienības kapacitātes problēmu trūkuma, no otras puses, iespējams, nekad netiks īstenots un to arī nekad nevajadzētu īstenot. Turklāt mērķapvienības procesa pilnvarotais norādīja, ka tam “pilnībā nav nozīmes”.
- 6 Papildus atkritumiem no sava apgabala teritorijas un atkritumiem, kas piegādāti saskaņā ar vienošanos ar mērķapvienību, Neivīdas pašvaldības *MBA* turklāt tiek pirmapstrādāti arī aptuveni 30 000 Mg/gadā divu citu apgabalu galīgo atkritumu. Tomēr šo atkritumu pirmapstrāde nav balstīta uz vienošanos, kāda tika noslēgta ar mērķapvienību, bet gan uz iesaistīto apgabalu pašvaldību sadarbību saskaņā ar *KomZG*. No šīs sadarbības izrietošās tiesības un pienākumi ir daudzkārt plašāki nekā tie, kas izriet no iepriekš minētās vienošanās starp mērķapvienību un Neivīdas pašvaldību. Turklāt Neivīdas pašvaldības *MBA* nelielā daudzumā tiek pirmapstrādāti atkritumi, kurus piegādājušas privātpersonas.
- 7 *Remondis* bija zināms, ka mērķapvienībai bija nepieciešama papildus kapacitāte atkritumu apsaimniekošanai. Atbildot uz 2018. gada 26. oktobra pieprasījumu, mērķapvienība 2018. gada 31. oktobra vēstulē *Remondis* procesa pilnvaroto informēja par vienošanās ar Neivīdas pašvaldību noslēgšanu. *Remondis* uzskata, ka tā ir nepieņemama tieša piešķiršana un 2018. gada 3. decembrī cēla prasību *Vergabekammer Rheinland–Pfalz* [Reinzemes–Pfalces Publisko iepirkumu palātā] (Vācija).
- 8 Publisko iepirkumu palāta ar 2019. gada 6. marta lēmumu prasību noraidīja kā nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka pastāvot sadarbība starp diviem publiskajiem līgumiem, uz kuriem attiecas *GWB* 108. panta 6. punkts (kas atbilst Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktam), tādēļ saskaņā ar valsts tiesību aktiem

pārbaudes procedūra nav uzsākama. Attiecībā uz jautājumu, vai starp pusēm pastāv “sadarbība”, Publisko iepirkumu palāta ir norādījusi, ka tā šajā gadījumā ir, jo pastāvot vairāk nekā viens “pakalpojums par atlīdzību”. Par šo lēmumu pieteicēja iesniedzējtiesā iesniedza sūdzību.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 9 *Remondis* uzskata, ka nepastāvot sadarbība, kas balstīta uz sadarbošanās koncepciju. Tieši pretēji, esot situācija “pakalpojums par atlīdzību” un tādējādi publisks līgums, kura slēgšanas tiesības jāpiešķir, izsludinot konkursu, kura slēgšanas tiesību piešķiršana bez nodoma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu iepriekšējas publicēšanas Eiropas Savienības *Oficiālajā Vēstnesī* saskaņā ar *GWB* 135. panta 1. punkta 2. apakšpunktu ir spēkā neesoša.
- 10 Mērķapvienība uzskata, ka lēmums ir pareizs.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 11 Iesniedzējtiesa uzskata, ka vienošanās ir ietverti visi publiska līguma elementi: līgumslēdzēja iestāde nevēlas pati veikt būtisku tai uzliktu sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma daļu, kas vienlaikus ietver parastu tirgus pakalpojumu, bet gan to veikšanu uzticēt no tās atsevišķai un neatkarīgai juridiskai personai, kura apņemas sniegt pakalpojumus un par kuriem tā saņems atlīdzību. Publiskā iepirkuma tiesību aktu izpratnē līguma slēgšanas tiesību pieņemšanai nav šķērslis tas, ka vienošanās ir publisko tiesību jomā un ka izpildītājs ir līgumslēdzēja iestāde. Turklāt nav nozīmes tam, vai līgumslēdzējas iestādes [veiktā] atlīdzība ir izmaksu sedzoša vai pat peļņu nesoša (skat. Tiesas spriedumu, 2012. gada 19. decembris, *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce* u.c., C-159/11, EU:C:2012:817).
- 12 Tomēr uz šo publisko līgumu neattiektos Eiropas un valsts publiskā iepirkuma tiesību akti, ja tiktu izpildīti Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta vai *GWB* 108. panta 6. punkta nosacījumi. Būtībā jautājums ir par to, vai, lai pastāvētu sadarbība direktīvas 12. panta 4. punkta izpratnē, ir pietiekami, ka līgumslēdzēja iestāde tai uzliktu sabiedrisku pienākumu daļēji veic pati un daļēji uztic veikt citai, neatkarīgai līgumslēdzēja iestādei.
- 13 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa uzskata, ka nav nozīmes tam, ka Neivīdas pašvaldības *MBA* tiek pirmapstrādāts liels daudzums no citām vietējām iestādēm nākušu galīgo atkritumu. Šajā ziņā tās nav darbības, ko veic “atvērtā tirgū” Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta c) apakšpunkta izpratnē, jo tās tiek veiktas pašvaldību sadarbības ietvaros, kas netiek ietverta Eiropas un valstu publiskā iepirkuma tiesību aktu darbības jomā. Tāpēc tās tāpat kā dažādu piegādātāju nelielie daudzumi, kas kopumā nepārsniedz aptuveni 500 Mg/gadā, nav pretrunā pieņēmumam, ka Direktīvas 2014/24/ES 12. panta 4. punkta c) apakšpunkta prasības ir izpildītas, ciktāl tas attiecas uz šajā punktā minētajiem atkritumiem.

- 14 Tomēr ir jājautā, kā būtu jāvērtē vienošanās starp mērķapvienību un Neivīdas pašvaldību. Iesniedzējtiesa uzskata, ka uz attiecīgo vienošanos neattiektos Eiropas publiskā iepirkuma tiesību aktu darbības joma, ja ar to “tiek izveidota [...] iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu sadarbība, lai nodrošinātu, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus” (Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta a) apakšpunkts). Kas tieši ar to ir jāsaprot, neizriet nedz no tiesību normas formulējuma, nedz no Tiesas līdzšinējās judikatūras un par to Vācijā pastāv pretrunas.
- 15 Iesniedzējtiesa uzskata, ka (iespējamā) ieguves rūpniecības atkritumu 3 000 Mg/gadā pārņemšana no mērķapvienības, jau sākotnēji pastāvēja tikai teorētiski un tai būtu jānoslēpj sadarbības koncepcijas trūkums. Tādēļ šo vienošanās aspektu nevar izmantot, lai pieņemtu ka pastāv sadarbība.
- 16 Tādējādi [mērķa] vienošanās būtiskais saturs aprobežojas ar Neivīdas pašvaldības (= darbuzņēmējs) pienākumu par atlīdzību pirmapstrādāt mērķapvienības (= līgumslēdzēja iestāde) piegādātos galīgos atkritumus atbilstoši valsts likumu prasībām, lai izpildītu nosacījumus mērķapvienības plānotajai apglabāšanai poligonā. Šajā ziņā pusēm, lai arī tās vieno vispārēja interese par atkritumu pienācīgu apsaimniekošanu, ir atšķirīgas intereses. Mērķapvienībai ir jāveic tai ar likumu noteikts uzdevums; šajā nolūkā tai ir vajadzīga ārējā palīdzība, jo pašai nav sava MBA. Neivīdas pašvaldība nodrošina šo palīdzību, jo tas sagaida, ka pārņemot pirmapstrādi par izdevumu kompensāciju tā iekārtas jauda kopumā tiks izmantota saimnieciskāk.
- 17 Tomēr iesniedzējtiesa rosina apsvērt, ka tas nebūt nenozīmē, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta a) apakšpunkta nosacījumi nav izpildīti, jo šajā ziņā ir jāņem vērā arī šīs direktīvas 33. apsvēruma, saskaņā ar kuru līgumslēdzējām iestādēm ir tiesības “sniegt savus sabiedriskos pakalpojumus kopīgi sadarbojoties bez pienākuma izmantot kādu konkrētu juridisko formu”. Tas nozīmē, ka “sadarbības pamatā vajadzētu būt sadarbības koncepcijai”, taču “nav nepieciešams, lai visas iesaistītās iestādes uzņemtos galveno līgumsaistību izpildi, kamēr vien ir saistības veicināt to, lai attiecīgais sabiedriskais pakalpojums tiktu pildīts sadarbībā”.
- 18 Tomēr ir jājautā, kādai šai sadarbībai būtu jābūt un vai ir pietiekams tikai finansiāls ieguldījums, kas aprobežojas ar izdevumu kompensāciju.
- 19 Iesniedzējtiesa uzskata, ka vienošanās, kas aprobežojas tikai uz vienai no pusēm uzlikta uzdevuma daļas ārpakalpojumu par atlīdzību, ir “parasts”, nevis publisks līgums, uz kuru attiektos Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta izņēmums, turklāt neatkarīgi no tā, vai, kā šajā gadījumā, pusēm, katrai savā teritorijā ir identiski uzdevumi. Tādējādi tā tajā noteikto jēdzienu “sadarbība” interpretētu tā, ka sadarbības koncepcijai ir nepieciešams kas vairāk, it īpaši katras puses ieguldījums, kas ietver vairāk kā tikai pienākuma izpildi, kas tai ir uzlikts jebkurā gadījumā un kas arī pārsniedz tīri finansiālu “ieguldījumu”. Citiem vārdiem sakot:

sadarbība paredz, ka katra puse sniedz ieguldījumu, kas gadījumā, ja nepastāvētu noruna par sadarbību, būtu jāveic nevis pašam, bet gan citai pusei.

- 20 Tādēļ iesniedzējtiesa drīzāk uzskata, ka *Remondis* sūdzība būtu jāapmierina, taču uzskata, ka šādā gadījumā ir nepieciešama Direktīvas 2014/2412. panta 4. punktā noteiktā jēdziena “sadarbība” Tiesas interpretācija.

DARBBA VERSIJA